

REFERAT Handicaprådet 2026-2029 d. 13-04-2026

Mødedato Mandag d. 13. april 2026 kl. 08:00

Mødested Grøn 3, Prøvestenen

Mødedeltagere Gert Dyekjær, Michael Mathiesen, Lene Lindberg (Fravær), Marianne Victor Hansen, Malthe Jacobsen, Pernille Madsen, Søren Aarup, Jacob Svendsen, Niels F. Hildebrandt, Bente Slott (Fravær), Doris Dahl Hansen, Sune Lundberg, Janie Nielsen, Hans Henrik Spring Nielsen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Høring: Fordeling af § 18-puljemidler.....	4
Beslutning: Fokusområder til Europæisk Kulturhovedstad.....	9
Orientering: Magtanvendelse 2025.....	13
Orientering: Magtanvendelser 2025, Center for Social Indsats og Bolig.....	17
Orientering: Velfærds kriminalitet på det sociale område.....	20
Orientering: Status og videre arbejde med frisættelse på plejehjem.....	24
Orientering: Kommende sager.....	29
Orientering: Handicaprådets Idéliste.....	31
Eventuelt og Meddelelser.....	32

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

26/8205

Sagen afgøres i:

Handicaprådet 2026-2029

Beslutninger Handicaprådet 2026-2029 den 13-04-2026

Dagsorden godkendt.

Fraværende:

Bente Slott

Lene Lindberg

Fraværende Bente Slott, Lene Lindberg

Punkt 2: Høring: Fordeling af § 18-puljemidler

26/631

Sagen afgøres i:

Omsorgs- og Sundhedsudvalget 2026-2029

Indledning

Helsingør Kommune uddeler årligt støtte til frivilligt socialt arbejde via § 18-puljen.

Frivilligt socialt arbejde er aktiviteter af social eller sundhedsmæssig karakter, som drives af frivillige og foreninger. Formålet med puljen er at forebygge og afhjælpe sociale og sundhedsmæssige problemer for borgere i Helsingør Kommune.

Der har siden oktober 2025 været dialog med Ældre Sagen om en 1-årig forlængelse af partnerskabsaftalen fra 2025, der inkluderer midler til indkøbsordningen. Dialogen har foregået sideløbende med og efter, at der har været ansøgning til § 18-midlerne.

Da administrationen ikke som oplæg til vurderingsudvalget har foretaget en reservation til en eventuel finansiering af indkøbsordningen har administrationen efter vurderingsudvalgets arbejde foretaget en reservation af et beløb svarende til fuld finansiering af partnerskabsaftalen på 251.000 kr., så Omsorgs- og Sundhedsudvalget kan forholde sig samlet set til fordeling af § 18-puljemidlerne.

Reservationen er sammensat af midler fra § 18-puljen, overskydende midler fra § 6-puljen samt midler, der er afsat til partnerskabsaftalen med Ældre Sagen.

Med denne sag skal Omsorgs- og Sundhedsudvalget beslutte om fordeling af § 18-puljemidlerne, kan godkendes

Retsgrundlag

Serviceovens § 18: Kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger.

- Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal årligt afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde.

Stk. 3. Rammerne for samarbejdet fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse.

Relation til vision og tværgående politikker

Helsingør Kommunes Vision 2030

Sundhedspolitik for Helsingør Kommune 2023-2030

Helsingør Kommunes Politik for et Værdigt Ældrelev, 2023-2026

Helsingør Kommunes Psykiatripolitik og –handleplan 2024

Helsingør Kommunes Handicappolitik 2024

Sagsfremstilling

1. Om § 18-puljen 2026

Foreninger og frivilligrupper har i perioden 12. januar-16. februar 2026 kunne ansøge om økonomisk støtte til frivilligt socialt arbejde. Muligheden for at søge økonomisk tilskud har været annonceret i lokalavisen, på kommunens hjemmeside og via mail til tidligere ansøgere.

§ 18-puljen var i 2025 på 1.035.000 kr. hvoraf der blev tildelt 251.000 kr. til en 1-årig partnerskabsaftale med Ældre Sagen. Herefter var beløbet til uddeling fra §18-puljen på 784.000 kr.

I 2026 er §18-puljen til uddeling på 1.040.000 kr.

Administrationen har i 2026 modtaget 47 ansøgninger (mod 42 ansøgninger i 2025) og der er ansøgt for i alt 1.838.910 kr., hvilket er 808.910 kr. mere end der er i puljen.

I nedenstående skema er antallet af ansøgninger i 2026 kategoriseret efter deres primære målgruppe:

<i>Målgruppe</i>	<i>Antal ansøgninger</i>
Personer med tidligere misbrug	1
Personer med kronisk sygdom, handicap eller psykisk sygdom	18
Børn og unge	10
Personer, med brug for hjælp til integration	3
Personer, der oplever ensomhed	13
Pårørende til ovenstående målgrupper	2
<i>I alt</i>	<i>47</i>

2. Vurdering af puljeansøgninger 2026

Administrationens samlede anbefaling til tildeling af § 18-puljemidlerne i 2026 fremgår af bilag 1.

I bilaget er der to tabeller, tabel 1 og tabel 2.

Tabel 1 er en oversigt over foreningernes ansøgninger med foreningens navn, formål og aktivitetens indhold samt det ansøgte og tildelte beløb i 2025.

Tabel 2 er en oversigt over administrationens vurdering og anbefaling til fordeling af midlerne i 2026.

Rammer og kriterier for udvælgelse af ansøgninger til § 6-puljen fremgår af bilag 2.

Vurderingen af ansøgningerne til § 18-puljen er foretaget som en individuel konkret vurdering af den enkelte ansøgning. Det er sket i § 18-vurderingsudvalget med følgende deltagere:

- To konsulenter fra Center for Sundhed og Omsorg.
- En repræsentant fra bestyrelsen i Frivilligcenter Helsingør.
- To repræsentanter og en suppleant fra en forening, der er medlem af Frivilligcenter Helsingør.

For at få repræsentation af forskellige typer foreninger i udvalget, har administrationen valgt deltagere, som er medlem af Frivilligcenter Helsingør, der har omkring 90 medlemsforeninger på tværs af interesser og indsatsområder.

Vurderingsudvalget har vurderet, at 43 ud af 47 ansøgninger opfylder kriterierne for puljen og imødekommes helt eller delvist afhængigt af størrelsen på det ansøgte beløb.

Vurderingsudvalget indstiller, at der uddeles i alt 890.010 kr. af puljen, hvilket giver et overskydende beløb i puljen på 149.990 kr.

3. Reservation af midler til 1-årig partnerskabsaftale med Ældre Sagen inkl. Indkøbsordning

Der har været dialog med Ældre Sagen siden oktober 2025 om en 1-årig forlængelse af partnerskabsaftalen, der inkluderer midler til indkøbsordningen. Senest har Ældre Sagen bekræftet ønsket om at fortsætte indkøbsordningen ved henvendelse fra Ældre Sagen dateret 11. marts 2026. Beskrivelse af selve indkøbsordningen fremgår af bilag 3.

Administrationen har efter vurderingsudvalgets arbejde foretaget en reservation af et beløb svarende til fuld finansiering af partnerskabsaftalen på 251.000 kr.

Reservationen er sammensat af midler fra § 18-puljen, overskydende midler fra § 6-puljen samt midler, der er afsat til partnerskabsaftalen med Ældre Sagen:

<i>Reservation af midler til partnerskabsaftale med Ældre Sagen inkl. indkøbsordning 2026-2027</i>	<i>Kroner</i>
Reservation fra § 18-puljen inkl. nedjustering på 22.000 kr. i forhold til de beløb, som vurderingsudvalget har indstillet til godkendelse.	172.000
Et forslag til dette fremgår af tabel 2 i bilag 1.	
Reservation af overskydende midler fra § 6-puljen	39.000
Tilskud til partnerskabsaftale med Ældre Sagen (fra budgetaftalen i 2025)	40.000
<i>I alt</i>	<i>251.000</i>

Hvis Omsorgs- og Sundhedsudvalget ikke ønsker at reservere den fulde finansiering af indkøbsordningen, kan der tildeles 229.000 kr. og efterfølgende ske en justering af indkøbsordningen mhp. øget brugerbetaling og/eller færre ture mhp. at tilpasse ordningen det justerede budget.

Administrationen anbefaler at der i efteråret 2026 forelægges en sag for Omsorgs og sundhedsudvalget om finansiering af Indkøbsordningen fremadrettet. Herudover kan forelægges model for udmøntning af eventuelle overskydende midler, som det tidligere udvalg har ønsket en procedure for.

4. Regnskab og tilsynsbesøg for § 18-puljen 2026

Et indsendt regnskab er en forudsætning for at få tildelt nye midler fra puljen, hvilket har fremgået af bevillingsbrevet i 2025. Der skal således være indsendt regnskab fra alle foreninger inden 1. marts 2026.

Derudover vil der blive foretaget et tilsynsbesøg hos tre foreninger med det formål at sikre at midlerne er anvendt i overensstemmelse med det formål, der er angivet i ansøgningen.

Økonomi/Personaleforhold

Der kan uddeles tilskud for i alt 1.040.000 kr. til frivilligt socialt arbejde i 2026.

Det samlede budget for § 18 er følgende:

<i>§ 18 Budget 2026</i>	<i>Kroner</i>
Frivilligcenter Helsingør (årligt driftstilskud)	135.000
Socialkompass.dk v. Frivilligcenter Helsingør (årligt tilskud)	52.000
Administration (annonce)	5.000
 § 18-puljen 2026	 1.040.000
 <i>I alt</i>	 <i>1.232.000</i>

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Sagen er sendt i høring i Seniorrådet og Handicaprådet.

Indstilling

Center for Sundhed og Omsorg indstiller,

at fordeling af § 18-puljemidlerne 2026 godkendes.

Indstilling

Center for Sundhed og Omsorg indstiller,

at der foretages høring i Handicaprådet.

Beslutninger Handicaprådet 2026-2029 den 13-04-2026

Konsulent Trine Hagelskjær Pedersen, Center for Sundhed og Omsorg orienterede om punktet og svarede på spørgsmål.

Handicaprådet tager sagen til efterretning, men anbefaler følgende:

De overskydende midler sættes til side til fordeling af paragraf 18 midler i 2027, hvis de ikke anvendes i år.

Handicaprådet finder det principielt forkert, at der politisk forlods disponeres et stort beløb fra paragraf 18 midlerne til finansiering af en særordning for Ældresagen, hvor størstedelen af udgiften er kørsel.

Kriterierne for tildeling af midler fra paragraf 18 blev ændret i 2023 med effekt fra 2024. Ændringerne har medført, at det er blevet vanskeligere for en række frivilligforeninger at gennemføre lokale aktiviteter til gavn for Helsingørborgere, det gælder i særlig grad reglerne for kørsel og honorar.

Rådet anbefaler på den baggrund, at kriterierne gennemgås med henblik på tilpasning til faktiske behov. Handicaprådet deltager gerne i denne revision.

Fraværende:

Lene Lindberg

Bente Slott

Bilag

1: Oversigt over ansøgninger §18 puljen 2026

2: Rammer og kriterier for § 18 puljen

3: Indkøbsordningen i Ældre Sagen

Fraværende Bente Slott, Lene Lindberg

Punkt 3: Beslutning: Fokusområder til Europæisk Kulturhovedstad

23/50273

Sagen afgøres i:

Handicaprådet 2026-2029

Indledning

Byrådet besluttede den 23. februar 2026, at Helsingør Kommune skal ansøge om værtskabet for Europæisk Kulturhovedstad 2032 i samarbejde med foreningen Elsinore 2032.

Ansøgningen skal være bredt forankret og tage udgangspunkt i kulturens potentiale for at skabe udvikling og værdi i kommunen samlet set. Derfor igangsættes nu en proces, hvor kommunens politiske udvalg og råd rådføres i udviklingen af ansøgningen.

Med denne sag bedes Handicaprådet drøfte forslag til fokusområder for ansøgningen på deres område.

Retsgrundlag

Kommunalfuldmagten

Relation til vision og tværgående politikker

1. Vision 2030

Pejlemærke 1: Vi skaber attraktive uddannelsesmiljøer.

Pejlemærke 2: Vi udvikler levende bysamfund med aktive rum og udfoldelsesmuligheder.

Pejlemærke 3: Vi åbner muligheder for fællesskaber, der øger livskvaliteten.

Pejlemærke 4: Vi markerer os lokalt, nationalt og internationalt gennem et stærkt kulturliv.

Pejlemærke 5: Vi styrker vores natur, træffer bæredygtige valg og handler klimavenligt.

Sagsfremstilling

1. Om Europæisk Kulturhovedstad

Europæisk Kulturhovedstad er et højprofileret EU-udviklingsprojekt, hvor en by i et år er vært for en intensiv række af aktiviteter og kulturelle begivenheder med en særlig europæisk dimension.

Formålet er at fremhæve Europas rige kulturelle historie og mangfoldighed og de fælleskulturelle træk i Europa ved at bringe europæerne tættere sammen og styrke den fælles forståelse. Initiativet skal dertil fremme kulturens bidrag til byernes langsigtede udvikling på et økonomisk, socialt og bymæssigt niveau.

Som kulturhovedstad skal man bl.a. planlægge med at knytte stærkere europæiske bånd, udvide og styrke borgernes adgang til kulturel deltagelse og øge byens kulturelle kapacitet og internationale profil.

Projektet rummer altså mulighed for at arbejde med en bred kulturforståelse, hvor demokrati, dannelse, fællesskab og civilsamfund er nøgleord, og dels anvende kunsten og kulturen som en måde at fremme byens udvikling hen mod en ønsket fremtid.

Ansøgningsprocessen består af to faser, hvor byen først indsender en foreløbig ansøgning (Bid Book) i oktober 2026 og præsenterer den for en international jury af eksperter. Herefter går 2-4 byer videre til fase 2, hvor ansøgningen revideres på omkring otte måneder, hvorefter juryen besøger byerne og træffer endelig beslutning ultimo 2027.

Byrådet besluttede den 23. februar 2026 at søge titlen, og at ansøgningen i første fase skal udarbejdes i et partnerskab mellem kommunen og Foreningen Elsinore 2032, hvor foreningen er projektleder.

2. Ansøgningens indhold

Arbejdet med at udvikle retningen for Helsingørs Kulturhovedstad er nu sat i gang, og der skal udvikles et koncept og temaspor for ansøgningen.

Foreningen Elsinore 2032 er ansvarlig for inddragelse af relevante aktører, erhvervslivet, civilsamfundet osv. Foreningen har i nogle år indhentet input fra bl.a. skoleklasser og erhvervsliv og vil samle det hele i ansøgningen. Foreningens oplæg til Byrådet om samarbejdet om ansøgningen er lagt i bilag til denne sag.

Foreningen nævner i notatet en række tværgående temaer, baseret på kommunens Vision 2030 og kulturpolitikken, som ansøgningen kan fokusere på:

- Demokratisk deltagelse og dannelse.
- Uddannelse og læring.
- Trivsel, sundhed og fællesskab.
- Grøn omstilling.
- Social sammenhængskraft.
- Internationalt og europæisk samarbejde.
- Bæredygtig vækst i erhvervslivet.

For også at sikre en bred strategisk og faglig relevant retning bredt i kommunen, indhenter Center for Kultur, Erhverv og Fritid forslag til fokusområder i alle kommunens politiske udvalg og relevante råd. Forud for de politiske drøftelser har sagen været behandlet i Koncernledelsen.

3. Forslag til fokusområder på handicapområdet

Et kulturbyprojekt fungerer som en slags "motor", der sætter gang i aktivitet, samarbejde og udvikling – og det kan give varige forbedringer på handicapområdet.

Tidligere kulturhovedstæder har bl.a. opnået effekter som:

- Styrket social inklusion – projektet engagerer grupper, der normalt ikke deltager i kultur- og fritidsliv, hvilket mindsker social isolation og øger fællesskab.
- Nye muligheder for udsatte unge – kulturaktiviteter kan skabe positive fællesskaber og nye udviklingsrum.
- Styrkede sociale tilbud gennem nye partnerskaber – samarbejdet mellem kulturaktører, civilsamfund og kommunen løfter sociale tilbud og giver adgang til nye metoder og aktiviteter.
- Bedre trivsel og mentale helbredseffekter – deltagelse i kulturprojekter giver struktur, netværk og øget livskvalitet for udsatte borgere.

Center for Social Indsats og Bolig peger på, at kultur indgår i bl.a. Psykiatriplanen og Handicappolitikken. Kunst og kultur er også allerede en del af arbejdet bl.a. med mennesker med psykiske lidelser og udviklingshandicap.

Center for Social Indsats og Bolig har følgende forslag til fokusområder, som rådet kan drøfte:

- Kunst og udsmykning på botilbud fx BHG
 - o Som eksempel Tegllusets værk skabt af Sophus Ejler Jepsen; en bro som forbinder bostedet med omverdenen
- Udsatte borgere som by- og kulturguide – fokus på aktiv deltagelse i kulturlivet
- Tilbuddene i CABAS fx de kreative værksteder, hvor kunst anvendes i den pædagogiske tilgang mm.

Rådet bedes nu drøfte Europæisk Kulturhovedstad som en mulighed for at skabe en positiv forandring på handicapområdet på langt sigt:

Hvilket potentiale har kulturhovedstadsprojektet og kulturen for at skabe udvikling og værdi på handicapområdet?

Hvilke 2-4 fokusområder ønsker Handicaprådet for et kommende kulturhovedstadsprojekt?

Der må gerne nævnes eksempler, og drøftes målgrupper og hvilken udfordring, der ønskes løst.

4. Videre proces

Når rådet har behandlet sagen, vil forslagene indgå i foreningens videre arbejde med at udvikle temaspor, konkrete projekter og en stærk fortælling, som Helsingør Kommunes ansøgning skal baseres på. Ikke alle forslag til fokusområder vil indgå i den endelige ansøgning.

Europæisk Kulturhovedstad bliver drøftet på Byrådets strategiseminar den 22. april 2026 samt på temamødet for Byrådet den 26. maj 2026.

Ansøgningen godkendes endeligt på byrådsmøde den 21. september 2026.

Økonomi/Personaleforhold

Sagen har ikke afledte konsekvenser for økonomi og personaleforhold.

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Sagens forløb

Sagen behandles parallelt i følgende udvalg og råd:

- 26. marts Idræts- og Fritidsforum
- 7. april Idræts- og Fritidsudvalget
- 8. april Børne- og Uddannelsesudvalget
- 8. april Kultur- og Turismeudvalget
- 9. april By-, Plan- og Trafikudvalget
- 13. april Seniorrådet
- 13. april Social- og Beskæftigelsesudvalget
- 13. april Klima- og Bæredygtighedsudvalget
- 13. april Handicaprådet
- 14. april Omsorgs- og Sundhedsudvalget
- 17. april Udsatterrådet
- 20. april Økonomi- og Erhvervsudvalget
- 21. maj Forum for Dialog og Drøftelse

Indstilling

Center for Kultur, Erhverv og Fritid indstiller,

at fokusområderne drøftes og godkendes.

Beslutninger Handicaprådet 2026-2029 den 13-04-2026

Specialkonsulent Maja Quist, Center for Kultur Erhverv og Fritid og Projektleder Aslak Gottlieb fra foreningen Elsinore 2032 orienterede om punktet og svarede på spørgsmål.

Rådet fik en orientering om de mange forskellige spor, som der arbejdes med op til færdiggørelse af ansøgning om Helsingør som Europæisk Kulturhovedstad 2032.

Rådet er meget tilfreds med, at initiativtagerne arbejder med fokusområder på handicapområdet, og at initiativerne skal være langtidsholdbare og ikke blot dækket selve kulturåret, men både sætte ting i gang op til 2032 og sikre fortsættelse af bæredygtige initiativer efter 2032 - alt uanset om Helsingør bliver udvalgt som kulturhovedstad.

Konkret blev der drøftet ideer om et udbygge samarbejde med Louisiana, festival for musik og billedkunst for europæiske borgere med forskellige former for fysiske, kognitive og psykiske udfordringer og handicap med mere.

Samtidig blev det understreget, at mulighederne for at skabe initiativer i kommunen på tværs af foreninger, aldersgrupper og sektorer skal være i fokus.

Initiativtagerne bag arbejdet med Helsingør som europæisk kulturhovedstad 2032 vil medvirke til at skabe kontakter for handicapområdet blandt de andre interessenter og vender tilbage senere i processen.

Rådets formandskab drøfter rådets rolle i det videre forløb

Fraværende:

Bente Slott

Lene Lindberg

Bilag

Foreningen Elsinore 2032 - Notat om Helsingør som Europæisk kulturhovedstad 2032.pdf

Fraværende Bente Slott, Lene Lindberg

Punkt 4: Orientering: Magtanvendelse 2025

26/10597

Sagen afgøres i:

Omsorgs- og Sundhedsudvalget 2026-2029

Indledning

Sagen orienterer om de magtanvendelser, der har været i Center for Sundhed og Omsorg i 2025. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at følge udviklingen i anvendelsen af magt og andre indgreb i den personlige frihed i forhold til de borgere, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for. En beretning skal årligt forelægges kommunalbestyrelsen, hvilket sker ved denne orientering. Sagen orienterer desuden om indsatser, der har til formål at forebygge samt rådgive kommunens medarbejdere i forhold til magtanvendelse.

Retsgrundlag

Serviceoven afsnit VII, kapitel 24-24b.

Magtbekendtgørelsen § 20.

Sundhedslovens § 5,

Lovbekendtgørelse 2019-01-27 nr. 126 om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile Kapitel 1, § 14.

Relation til vision og tværgående politikker

Sagen har ingen særskilt relation til vision og tværgående politikker.

Sagsfremstilling

1. Omsorgspligt og magtanvendelse

Alle borgere har i udgangspunktet en grundlovssikret personlig selvbestemmelsesret.

I lov om social service findes dog bestemmelser, som i særlige tilfælde giver mulighed for at begrænse denne ret, når tungere hensyn, typisk til borgeren selv, gør det nødvendigt. Magtanvendelsesreglerne beskriver, hvordan og hvornår magt kan anvendes over for voksne, der har betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne. Formålet med magtanvendelsesreglerne er at beskytte den personlige selvbestemmelsesret samt at sikre, at magt kun anvendes som en sidste udvej, når det er nødvendigt for at beskytte borgeren selv eller andre.

Lovgivningen indeholder en række bestemmelser, der undtagelsesvist kan danne grundlag for tvang. Helt grundlæggende gælder det, at reglerne om magtanvendelse kun bringes i anvendelse for at sikre en persons omsorg, værdighed og tryghed, eller for at tilgodese hensynet til fællesskabet og til de andre borgere på plejehjemmet.

Inden der eventuelt anvendes magt, skal medarbejderne først forsøge at løse situationen gennem faglige og pædagogiske indsatser og tilgange. Hvis reglerne om magtanvendelse tages i brug, skal hændelsen registreres og indberettes efter gældende retningslinjer. Omsorgssystemet Nexus understøtter dette.

Medarbejdere i ældreplejen i Helsingør Kommune skal afveje det beskrevne hensyn til den grundlovssikrede personlige selvbestemmelsesret i forhold til, at kommunen samtidig har omsorgspligt, og herunder at medarbejderne skal yde omsorg

over for borgere, der ikke kan tage vare på sig selv, også hvis borgeren ikke giver samtykke. Formålet med omsorgsplikten er at forebygge omsorgssvigt samt at sikre, at de mest sårbare borgere får den nødvendige pleje og støtte.

Omsorgsplikten indebærer også, at hjælpen tilrettelægges individuelt, samt at medarbejderne skal arbejde fagligt og pædagogisk for at kunne give den nødvendige hjælp så vidt muligt uden brug af tvang.

2. Indberetning af magtanvendelser for 2025 fra Center for Sundhed og Omsorg

Indberetninger om magtanvendelse for 2025 inden for ældreområdet fremgår af vedlagte bilag. I 2025 er der i Center for Sundhed og Omsorg indberettet i alt 10 magtanvendelser (i 2024 var tallet 11). Magtanvendelserne i 2025 er fordelt, som følger:

- § 136c; akut fastholdelse i hygiejnesituationer: 6 (8)
- § 136d; akut fastholdelse ved meget grænseoverskridende eller konfliktoptrappende adfærd: 0 (0)
- § 124 d; fastholdelse: 2 (0)
- § 124 c; afværgehjælp: 1 (0)
- § 129, § 136f; flytning af personer med demens eller lignende, som ikke kan give informeret samtykke til optagelse i særlige botilbud: 0 (0)
- Magtanvendelse eller indgreb uden lovhjemmel: 1 (2).

I Center for Sundhed og Omsorg er der, udover de indberettede ti magtanvendelser jf. servicelovens § 24, anvendt tvang ved somatisk behandling af borgere, som er uddelegeret af borgerens egen læge eller tandlæge, jf. Sundhedslovens § 5, I Helsingør Kommune har praktiserende læger i 2025 udfærdiget tvangsprotokol med en klar protokol for behandlingen af tre borgere. 3. Udbredelse af viden om magtanvendelse samt rådgivning.

Center for Sundhed og Omsorg har siden 2017 arbejdet målrettet med at udbrede viden om reglerne for magtanvendelser samt med at sikre, at arbejdsgangene for indberetning er optimale. Desuden fokuseres til stadighed på at udbrede viden til ledere og medarbejdere om vigtigheden af at skabe en åben kultur omkring det faktum, at voldsomme episoder og magtanvendelser er en uundgåelig del af arbejdet med demens. Der er procedure for, hvordan medarbejdere og ledere lærer af de konkrete episoder, når der er anvendt magt, der arbejdes med forebyggelse, og et tæt samarbejde med de pårørende spiller også en vigtig rolle i arbejdet og medvirker til at understøtte en helhedsorienteret indsats.

3. Demensindsats i Center for Sundhed og Omsorg

Helsingør Kommune fik i efteråret 2021 status som Demensvenlig Kommune, og er en del af Demensvenligt Danmark. Demensvenligt Danmark arbejder for at skabe et inkluderende og støttende miljø for personer med demens og deres pårørende gennem forskellige initiativer og kampagner. I uge 19 i 2026 deltager Helsingør Kommune i den nationale kampagne, der sætter fokus på demens i en sundhedsfaglig praksis. Det sker på tværs af fx ergoterapeuter, fysioterapeuter, læger, rengøringspersonale, SOSU-assistent/hjælpere, og sygeplejersker.

3.1. Afsluttede og nye projekter med fokus på forebyggelse

Borgerne på kommunens plejehjem har udtalt kognitivt påvirket funktionsniveau. Det skaber særlige udfordringer fx med personlig hygiejne og i spise- og drikkesituationer, kommunikation bliver vanskeligere, som demenssygdommen skrider frem. Mange borgere oplever angst, depression, hallucinationer og uro. Helsingør Kommune har derfor de senere år arbejdet med indsatser, som skal være med at forstå borgernes behov og forebygge anvendelsen af magt.

Gældende for nedstående projekter og forløb er, at det har givet et styrket kompetenceløft til medarbejdere og ledere. Der har været/er fokus på personcentreret omsorg, som betyder, at borgerens livshistorie, værdier og behov er i centrum frem for sygdommen. Det sikrer værdighed, selvbestemmelse og trivsel, især for mennesker med demens. Der arbejdes med at forebygge omsorgstræthed og forråelse, som kan opstå, når man arbejder med mennesker og oplever afmagt.

2023: Projekt ”Nye veje til nedbringelse af brugen af antipsykotisk medicin” afsluttet

2023: Forløb i ældreplejen mhp. at forebygge voldsomme episoder, afsluttet.

2024: Projekt ”Afprøvning af model til nedbringelse af antipsykotisk medicin hos mennesker med demens med støtte fra Sundhedsstyrelsen startet og afsluttet 2025.

2024: Projekt ”Forebyggelse af omsorgstræthed og forråelse blandt medarbejdere i ældreplejen”, afsluttes juni 2026.

3.2. Demensnetværk i Helsingør Kommune

Helsingør Kommune har et demensnetværk, som består af demenskoordinatorerne fra Forebyggelse og Visitation, Helsingør Kommunes plejehjem og hjemmepleje, samt Helsingør Rehabiliteringscenter. Borgere med demens følges af demenskoordinator fra diagnosen stilles. Formålet med netværket er at bidrage til et fælles blik på demensindsatsen på tværs af kommunen og sikre ensartethed på demensområdet, samt videndeling. Netværket mødes seks gange om året.

Demenskoordinator i Forebyggelse og Visitation tilbyder rådgivning og undervisning til øvrige demenskoordinatorer samt ledere i centeret.

3.3. Handleplan for demens

Den nuværende lokale handleplan for demens i Helsingør Kommune udløb i 2025.

Helsingør Kommune afventer den nationale handleplan på demensområdet, som forventes at udkomme i 2026. Forventningen er, at der udarbejdes en lokal plan i Helsingør Kommune, med afsæt i den nationale plan. Handleplanen for demens skal sikre en ensartet og evidensbaseret indsats af høj kvalitet i hele ældreplejen.

3.4. Dokumentationsindsats

I Center for Sundhed og Omsorg er der et generelt fokus på dokumentationsindsatsen, herunder dokumentation af magtanvendelser, som omsorgssystemet Nexus understøtter.

Demenskoordinatorerne har fokus på, at indberetninger og dokumentation er et vigtigt redskab til læring blandt medarbejderne. Som led i hver indberetning udarbejdes der en pædagogisk handleplan til forebyggelse af gentagne magtanvendelser.

Økonomi/Personaleforhold

Sagen har ikke afledte konsekvenser for økonomi- eller personaleforhold.

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Sagen forelægges efterfølgende til orientering i Seniorrådet og Handicaprådet.

Indstilling

Center for Sundhed og Omsorg indstiller,

at orientering foretages.

Beslutninger Handicaprådet 2026-2029 den 13-04-2026

Centerchef Pernille Madsen orienterede om punktet og svarede på spørgsmål.

Orientering foretaget.

Fraværende:

Bente Slott

Lene Lindberg

Bilag

1: Indberetning af magtanvendelser Center for Sundhed og Omsorg Helsingør Kommune 2025

2: Magtanvendelser fordelt på enheder Center for Sundhed og Omsorg Helsingør Kommune 2025

Fraværende Bente Slott, Lene Lindberg

Punkt 5: Orientering: Magtanvendelser 2025, Center for Social Indsats og Bolig

25/9452

Sagen afgøres i:

Social- og Beskæftigelsesudvalget 2026-2029

Indledning

Som udgangspunkt har alle mennesker en grundlovssikret personlig selvbestemmelsesret.

Retten kan begrænses ved lov, når der er behov for varetagelse af tungere vejende hensyn, typisk til personen selv. Dette kaldes magtanvendelse.

I lov om social service findes hjemler til at begrænse den enkeltes selvbestemmelsesret. Når disse regler bringes i anvendelse, skal der ske registrering og indberetning.

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at følge udviklingen i anvendelsen af magt og andre indgreb i den personlige frihed i forhold til de borgere, som kommunalbestyrelsen har ansvar for, jf. §§ 9 og 9b i den sociale retssikkerhedslov.

En beretning skal årligt forelægges kommunalbestyrelsen, hvilket sker ved denne orientering.

Retsgrundlag

Serviceoven afsnit VII, kapitel 24-24b.

Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service.

Relation til vision og tværgående politikker

Sagen har ingen særskilt relation til vision og tværgående politikker.

Sagsfremstilling

Magtanvendelse efter serviceoven forekommer i to hovedgrupper. Den ene gruppe er typisk ældre personer med en demenssygdom eller lignende. Den anden gruppe er mennesker med psykisk sygdom og/eller udviklingshæmning.

De to grupper hører, i Helsingør kommunes regi, primært til i henholdsvis Center for Sundhed og Omsorg og i Center for Social Indsats og Bolig.

Indberetninger om magtanvendelse for 2025 er opgjort for hvert af de to centre, og denne orientering vedrører alene det sociale område. Opgørelsen for socialområdet fremgår af vedlagte bilag.

1. Regler om magtanvendelse

Ethvert menneske er som udgangspunkt fri til at foretage til- og fravalg, uanset hvad andre måtte mene om disse valg. Det gælder også for mennesker, der ikke kan overskue konsekvenserne af deres valg.

Kommunen har en omsorgsforpligtelse over for personer med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne. Omsorgsforpligtelsen indebærer, at kommunen skal tilbyde hjælp.

Hjælp kan gives, når modtageren ønsker det, eller når pågældende ikke modsætter sig. Hjælpen kan som udgangspunkt ikke gennemføres med tvang.

Omsorgspligten indebærer, at hjælpen skal søges tilrettelagt og tilbudt på en måde, som er egnet til modtageren. Der er tale om en pædagogisk opgave, der har til formål at sikre, at nødvendig hjælp ydes; så vidt muligt uden brug af tvang.

Serviceoven indeholder en række bestemmelser, der undtagelsesvist kan danne grundlag for tvang. Sådan magtanvendelse forudsætter i de fleste tilfælde en myndighedsafgørelse, enten fra kommunen eller fra Familieretshuset.

I visse tilfælde er det dog tilladt, i hvert fald i første omgang, at anvende magt, uden forudgående ansøgning og tilladelse. Det drejer sig fx om fastholdelse i personlige hygiejnesituationer.

Helt grundlæggende gælder det, at reglerne om magtanvendelse bringes i anvendelse for at sikre en persons omsorg, værdighed og tryghed, for at tilgodese hensynet til fællesskabet på et bo- eller dagtilbud eller på et plejehjem eller for at tilgodese hensynet til andre.

2. Indberetning af magtanvendelser for 2025 fra Center for Social Indsats og Bolig

I 2025 er der på Center for Social Indsats og Boligs område indberettet i alt 11 magtanvendelser, fordelt som følger (tallet i parentes er tallet for 2023):

- §§ 124c, 124d samt straffelovens §§ 13, 14; akut nødvendig magtanvendelse i form af fastholdelse - 4 (3).
- § 128b; Anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi (forhåndsgodkendt magtanvendelse) – 0 (0).
- § 128; Anvendelse af stofseler (forhåndsgodkendt magtanvendelse) – 5 (2)
- § 129; Flytning uden samtykke – 2 (0).

Center for Social Indsats og Bolig har generelt fokus på magtanvendelser. Indberetningerne kommer primært fra eksterne tilbud. Tilbuddene skal ved magtanvendelser også lave indberetninger til Socialtilsynet. Helsingør Kommunes tilbud har forskellige tilgange og metoder til at følge op på magtanvendelserne. For eksempel:

- Fælles drøftelse i personalegruppen.
- Opfølgning på teammøder og gennemgang til læring.
- Gennemgang af tryghedsplan for at se om der er behov for justering.

Center for Social Indsats og Bolig registrerer alt omkring vold og trusler, også de mindre episoder. Der er fokus på at nedbringe antallet af episoder. Personalet arbejder blandt andet på viden om egne signaler og adfærd (Low Arousal), så

man via den pædagogiske indsats kan bestræbe sig på at forebygge. Situationer, der kunne være undgået, bliver som udgangspunkt drøftet i den samlede personalegruppe for refleksion, læring samt fokus på at undgå lignende situationer i fremtiden.

Der er fra såvel kommunens, som Socialtilsynets side, løbende opmærksomhed på omfanget af magtanvendelser.

Den enkelte rådgiver vurderer løbende, om der er behov for ændring af tilbud og indsatser til borgerne, og i vurderingen indgår eventuelle magtanvendelser.

Økonomi/Personaleforhold

Sagen har ikke afledte konsekvenser for økonomi- eller personaleforhold.

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Sagen forelægges efterfølgende til orientering i Seniorrådet og Handicaprådet.

Indstilling

Center for Social Indsats og Bolig indstiller,

at orientering foretages.

Beslutninger Handicaprådet 2026-2029 den 13-04-2026

Centerchef Pernille Madsen orienterede om punktet og svarede på spørgsmål.

Orientering foretaget.

Fraværende:

Bente Slott

Lene Lindberg

Bilag

1: Oversigt over magtanvendelser inden for socialområdet 2025

Fraværende Bente Slott, Lene Lindberg

Punkt 6: Orientering: Velfærds kriminalitet på det sociale område

25/42423

Sagen afgøres i:

Social- og Beskæftigelsesudvalget 2026-2029

Indledning

Velfærds kriminalitet er jf. National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) blevet mere udbredt. I sensommeren 2025 undersøgte NSK otte private sociale tilbud. Efterretningsvurderingen var, at der var mistanke om økonomisk kriminalitet - også kaldet velfærds kriminalitet – på syv af dem. Senere udkom en efterretningsrapport, som viste, at der var underretninger om mistænkelig aktivitet på 40 % af de private, sociale tilbud i Danmark.

På Social- og Beskæftigelsesudvalgs møde den 3. december 2025 foreslog Bente Borg Donkin (F), at administrationen skulle belyse, hvordan Helsingør Kommune kan gøre en særlig fokuseret indsats mod denne potentielle svindel.

Center for Børn, Unge og Familier og Center for Social Indsats og Bolig orienterer i denne sag om problematikken og de forskellige tiltag.

Retsgrundlag

Lov om social service

Lov om socialtilsyn

Hvidvaskloven

Relation til vision og tværgående politikker

Udbuds – og Indkøbspolitik, Handicappolitikken, Psykiatripolitik og -handleplan, Sundhedspolitik, Børne– og Ungepolitik m.fl.

Sagsfremstilling

I august 2025 pegede en efterretningsvurdering fra NSK på, at ejere, ansatte og samarbejdspartnere på syv ud af otte undersøgte private sociale tilbud kunne være involveret i organiseret økonomisk kriminalitet. I slutningen af november 2025 udkom en omfattende efterretningsrapport fra NSK. Den viste, at der på 15 % af de private, sociale botilbud er minimum fem underretninger om hvidvask i perioden 2018-2025 – og på 40 % af tilbuddene er der minimum én underretning. Der er 301 godkendte private sociale botilbud i Danmark, og 320 private tilbud i alt.

Efterretningsrapporten fra NSK påpegede bl.a. følgende:

- Der er stærke indikationer på, at ejere, ansatte og samarbejdspartnere i private socialtilbud kan være involveret i kriminalitet.
- Særligt svindel med offentlige midler, hvidvask samt moms- og skattesvig fremhæves som centrale kriminalitetsformer.
- Flere ejere og ansatte har relationer til rocker-/bandemiljøer eller andre kriminelle netværk.
- Der er fundet tegn på komplekse selskabskonstruktioner, fakturafabriker og betalinger til ejernes egne selskaber, som kan bruges til at føre penge ud af virksomhederne.
- Problemet kan underminere tilliden til velfærdssystemet og risikere at skade udsatte borgere, som ikke får den støtte, de har krav på.

1. Situationen i Helsingør Kommune og samarbejdet med Hvidvasksekretariatet

Helsingør Kommune samarbejder med Hvidvasksekretariatet, og fik mulighed for at få gennemgået tilbud, som børne- og voksenområdet anvender. Helsingør Kommune har modtaget en række oplysninger, som ikke må videregives, men har været i dialog med både Socialtilsyn, NSK samt Kommunernes Landsforening (KL)

2. Hvad gør Helsingør Kommune?

Medarbejderne er blevet gjort opmærksom på, at kommunerne sammen med øvrige myndigheder fra 1. juli 2025 har pligt til at underrette Hvidvasksekretariatet, hvis myndigheden får kendskab til forhold, der giver grund til at tro, at disse kan have tilknytning til hvidvask eller terrorfinansiering.

Rådgiverne fører personrettet tilsyn med alle borgere i alle tilbud med fokus på den faglige kvalitet og sammenhængen mellem de ydelser, som kommunen har bestilt og det tilbud, som borgeren får.

Koncernledelsen er blevet orienteret om udfordringen med velfærds kriminalitet. De har taget til efterretning og videre bearbejdning i deres centre, at det er nødvendigt med et skærpet fokus på velfærds kriminalitet. De har desuden bedt Udbud og Indkøb om at undersøge, om Helsingør Kommune kan skærpe opmærksomheden på velfærds kriminalitet i vores kontraktgrundlag.

Helsingør Kommune har været inviteret til en kort dialog med KL, for at sætte fokus på børne- og voksenrådets oplevelser i forbindelse med kommunens modtagne oplysninger fra NSK. Det er Helsingør Kommunes vurdering, at det ikke er en kommunal opgave at være efterforsker, og kommunen har ligeledes rejst, at Socialtilsynet heller ikke har den fornødne hjemmel. Det er Helsingør Kommunes vurdering, at der bør være klare rammer for, hvem der har ansvaret i forskellige situationer.

3. Hvad gør Socialtilsynet?

Socialtilsynet har ansvaret for tilsyn med tilbuddenes økonomi. Når Socialtilsynet modtager underretninger fra andre myndigheder (fx Hvidvasksekretariatet) om økonomiske forhold, behandler de oplysningerne og vurderer om oplysningerne giver anledning til yderligere undersøgelser af tilbuddenes økonomi ud fra lov om socialtilsyn §§ 11 a og b, eller en ændret risikovurdering af tilbuddet.

Socialtilsynet orienterer borgernes handlekommuner, når der er bekymring for forholdene i et tilbud og/eller træffer afgørelse om påbud, skærpet tilsyn eller ophør.

Helsingør Kommune er ikke blevet orienteret om nogen af de tilbud, som Hvidvasksekretariatet efterforsker.

4. Hvad gør politiet?

Hvidvasksekretariatet er en civil efterretningsenhed under politienheden NSK, der modtager, analyserer og viderebringer underretninger om hvidvask og terrorfinansiering. Hvidvasksekretariatet viderebringer oplysninger til bl.a. andre enheder

i politiet, til SKAT eller andre relevante myndigheder. Når en politienhed får underretningen, kan den blive grundlag for at opstarte en efterforskning, indgå i en igangværende efterforskning eller indgå i politiets generelle forståelse af kriminalitetsbilledet.

5. Snyd og svigt-pakke

Den 9. januar 2026 indgik Regeringen, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre en aftale om en række tiltag, der skal modvirke snyd og svigt på sociale tilbud. Den indeholder følgende:

- Skærpede regler om ansvar og karantæne
 - Ejere, bestyrelsesmedlemmer og ledere kan få karantæne – op til 5 år – hvis tilbud drives på en måde, der fører til ophør af godkendelse.
 - Personer dømt for alvorlig kriminalitet (f.eks. vold, narkotika, hvidvask, banderelateret kriminalitet) kan frakendes retten til at eje, lede eller arbejde på sociale tilbud i en periode.
- Styrket myndighedssamarbejde og oplysningspligt
 - Socialtilsyn skal dele oplysninger bedre – bl.a. om karantæne – og der etableres muligheder for dataudveksling med Skattestyrelsen, politi og andre myndigheder.
 - Tilbud skal fremover informere socialtilsynet om bl.a. ansættelse af nye ledere og familiemedlemmer i ledelsen for at afdække mulig risiko.
 - Tilbud skal allerede i dag informere socialtilsynet om bekymrende forhold, men nu er det specificeret, at det kan være stor personalegennemstrømning, sygdom, gentagne episoder med magtanvendelser, påbud fra Arbejdstilsynet og stofmisbrug blandt anbragte børn og unge.
- Skærpede krav til ansatte og godkendelse
 - Straffeattester bliver et krav for godkendelse – personer med visse domme må ikke arbejde i sociale tilbud.
 - Skærpede regler for hvem der må indgå i tilbuddets bestyrelse.
- Stop for ikke-godkendte tilbud
 - Kommuners mulighed for at bruge *ikke-godkendte sociale tilbud* i akutte situationer ophæves. I stedet kan godkendte tilbud forhåndsgodkendes til akutanbringelser i op til 12 uger under kontrollerede rammer.
- Øget økonomisk tilsyn
 - Der laves fælles retningslinjer for, hvornår revisorer og socialtilsynet skal underrette om økonomiske uregelmæssigheder og anvende flere datakilder til at opdage snyd – fx får socialtilsynet mulighed for at udveksle oplysninger med Skatteforvaltningen.

Derudover bliver eksisterende lovgivning skærpet og præciseret.

Økonomi/Personaleforhold

Sagen har ikke relation til økonomi og personaleforhold.

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Sagens forløb:

- Børne- og Uddannelsesudvalget den 8. april 2026
- Social- og Beskæftigelsesudvalget den 13. april 2026
- Handicaprådet den 13. april 2026
- Seniorrådet den 13. april 2026
- Udsatterrådet den 17. april 2026

Indstilling

Center for Børn, Unge og Familier og Center for Social Indsats og Bolig indstiller,

at orientering foretages.

Beslutninger Handicaprådet 2026-2029 den 13-04-2026

Centerchef Pernille Madsen orienterede om punktet og svarede på spørgsmål.

Pernille fremviste en kort video, som viser en case politiet har lavet om velfærds kriminalitet på det sociale område.

Orientering foretaget.

Fraværende:

Bente Slott

Lene Lindberg

Fraværende Bente Slott, Lene Lindberg

Punkt 7: Orientering: Status og videre arbejde med frisættelse på plejehjem

25/30624

Sagen afgøres i:

Omsorgs- og Sundhedsudvalget 2026-2029

Indledning

Den 2. december 2025 behandlede Omsorgs- og Sundhedsudvalget en sag om proces for frisættelse af plejehjem i Helsingør Kommune. Her blev udvalget blandt andet orienteret om erfaringer fra frisatte plejehjem i andre kommuner og mulige modeller for frisættelse i Helsingør Kommune. Udvalget godkendte desuden, at der afholdes en temadrøftelse med Omsorgs og Sundhedsudvalget, Seniorrådet og kommunens plejecenterledere med henblik på at drøfte og afsøge mulighederne for frisættelse nærmere. Temadrøftelsen er planlagt til den 14. april 2026 forud for mødet i Omsorgs- og Sundhedsudvalget.

Denne sag danner baggrund for temadrøftelsen og indeholder blandt andet en orientering om de reformer og initiativer, som understøtter frisættelsen på plejehjemmene samt hvordan plejehjemmene i Helsingør Kommune allerede arbejder med elementer indenfor frisættelse.

Retsgrundlag

Sagen har relation til Ældreloven. Permanent frisættelse af kommunale plejehjem kan for nuværende kun ske via Lov om Lokalplejehjem.

Relation til vision og tværgående politikker

Politik for et værdigt ældreliv 2023-2026.

Sagsfremstilling

Formålet med frisættelse på plejehjem er at give plejepersonalet større fagligt råderum til at skabe bedre livskvalitet for beboerne. Det kan for eksempel ske gennem færre regler og dokumentationskrav, mere selvbestemmelse for personalet og et større fokus på den enkelte beboer.

Frisættelse på plejehjem handler dermed både om at blive friset fra og til noget. Plejehjemmene frisættes fra unødige regler og omfattende dokumentationskrav og medarbejderne bliver samtidig friset til i højere grad at bruge deres faglighed og dømmekraft i arbejdet.

1. Reforme og initiativer der styrker frisættelsen på plejecentre

Arbejdet med frisættelse på plejehjem er relativt nyt.

I 2021 indgik Regeringen velfærdsaftaler med tre kommuner på ældreområdet for perioden 2021–2024. Formålet var at afprøve kommunal frisættelse fra nationale og kommunale regler samt dokumentationskrav for at se, om det kunne give bedre resultater for borgere og medarbejdere. Velfærdsaftalerne blev evalueret af VIVE, som konkluderer, at medarbejderne oplevede større faglig frihed og mere tillid fra ledelsen. Samtidig var der mere fokus på borgernes behov, ønsker og inddragelse. Kun få (ca. 10 %) af de igangsatte aktiviteter viste sig dog at kræve fritagelse fra statslig lovgivning.

Regeringen og KL har med økonomiaftalen 2025 desuden aftalt 150 regel- og forenklingstiltag, der reducerer administration og øger kommunernes frihed til lokale løsninger. Et konkret eksempel er forenklingen af Fælles Sprog III, som er en standardiseret metode i forbindelse med dokumentation i borgerens omsorgsjournal. Forenklingen giver medarbejderne færre og enklere registreringskrav med forventning om at frigøre tid på plejehjemmene til direkte pleje og omsorg.

1.1. Ældrereformen

Endelig er ældrereformen fra 2024 i høj grad med til at bygge videre på tidligere frisættelsesforsøg- og dagsordener ved at sætte nye rammer for frisættelsen af ældreområdet.

Ældrereformen omfatter blandt andet ældreloven, lov om lokalplejehjem og lov om ældretilsyn.

Ældreloven bygger på tre bærende værdier:

- Selvbestemmelse for den ældre.
- Tillid til medarbejdere og ledelse.
- Tæt samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

De bærende værdier sætter en ny retning for øget frisættelse, hvor ældre får større selvbestemmelse over deres hverdag, og medarbejdere får mulighed for større handlefrihed til at tilpasse indsatsen efter den enkeltes behov.

Ældreloven trådte i kraft den 1. juli 2025 og skal være fuldt implementeret den 1. juli 2027.

Med loven om lokalplejehjem fra 1. januar 2025 kan kommuner oprette lokalplejehjem med større frihed til lokal tilpasning og inddragelse af lokalsamfundet. Plejehjemmene er kommunalt ejede, men har en selvstændig bestyrelse og drives som kommunale aktieselskaber. Kommunen står fortsat for visitation og finansiering, og der er mulighed for tilkøb som på friplejehjem.

Lov om ældretilsyn understøtter plejehjemmenes mulighed for frisættelse ved at flytte fokus fra kontrol til kvalitet, dialog og udvikling, hvor både borgernes ønsker og medarbejdernes faglige dømmekraft får spillerum.

2. Erfaringer med frisættende initiativer i Helsingør Kommune

De kommunale plejehjem i Helsingør Kommune arbejder allerede i dag med initiativer som kobler sig til frisættelse, og hvert plejehjem har frihed til at forankre lokale tiltag. Det udmønter sig blandt andet i et helt overordnet fokus på borgernes selvbestemmelse og medindflydelse samt fokus på medarbejdernes tillid til hinanden og fagligheden. Af konkrete eksempler kan nævnes:

- Hjemlighed og aktiviteter: Medarbejderne frisættes til sammen med beboerne at skabe hjemlighed og meningsfulde aktiviteter.
- Vagtplanlægning: Planlægning varetages med fokus på faglig kvalitet, driftssikkerhed samt medarbejdernes behov og ønsker.

- Køkkendrift: Køkkenerne har frihed til at sammensætte menuplaner inden for de økonomiske rammer med afsæt i borgernes ønsker og sæsonens råvarer samt med inddragelse af ernæringsfaglige hensyn, herunder behov for diæter og specialkost.

Plejhjemmenes arbejde med ældrelovens bærende værdier afspejles endvidere i de nye ældretilsyn, der har været gennemført på Birkebo, Montebello og Hornbækhave plejehjem samt på friplejhjemmet Attendo, hvor konklusionen er, at plejhjemmene arbejder målrettet med værdierne.

2.1. Frisættelse på dagtilbudsområdet

Helsingør Kommune har desuden arbejdet med frisættelse på dagtilbudsområdet, da kommunen deltog i Velfærdsaftalen om frisættelse på dette område. Formålet var at give dagtilbuddene større lokalt råderum ved at reducere nationale og kommunale regler. Erfaringerne viser, at frisættelsen har bidraget til øget arbejdsro, færre centrale initiativer og bedre muligheder for lokal udvikling i institutionerne. Evalueringen peger samtidig på, at dagtilbuddene selv har været i stand til at udvikle nye tiltag inden for de eksisterende rammer. Erfaringerne fra Velfærdsaftalen på dagtilbudsområdet er medtaget i en række af nye lovændringer og reformer på samme måde som erfaringerne fra velfærdsaftalerne på ældreområdet er medtaget i ældreloven.

3. Erfaringer med frisættelse i andre kommuner

Flere kommuner har allerede erfaring med systematisk frisættelse på plejehjem. Blandt andet deltog Viborg Kommune i regeringens velfærdsaftale 2021–2024. I Aarhus Kommune besluttede Byrådet med budgetforliget for 2024 at frisætte 10 kommunale plejehjem i en 2–3-årig forsøgsperiode. Erfaringerne fra de to kommuner er nærmere beskrevet i sagen, som Omsorgs- og Sundhedsudvalget behandlede den 2. december 2025. Sagen er vedhæftet som bilag.

4. Mulige modeller for frisættelse

I sagen om frisættelse på plejehjem, som blev behandlet på møde i Omsorgs- og Sundhedsudvalget den 2. december 2025, blev udvalget præsenteret for følgende mulige niveauer/modeller for frisættelse af kommunale plejehjem:

1. Lokalt/forvaltningsniveau – frisættelse fra interne regler, retningslinjer og administrative procedurer.
2. Politisk niveau – frisættelse fra kommunalpolitisk fastsatte serviceniveauer og kvalitetsstandarder.
3. Nationalt niveau – frisættelse fra lovgivning og statslige krav.

Ældreformen understøtter øget frisættelse på nationalt niveau ved at give kommunerne større fleksibilitet inden for de overordnede rammer. Samtidig viser erfaringer fra andre kommuner, at hovedparten af udfordringerne kan løses inden for det lokale og politiske niveau.

5. Temadrøftelse

Formålet med temadrøftelsen mellem Omsorgs- og Sundhedsudvalget, Seniorrådet og plejhjemslederne er at drøfte og afsøge mulighederne for frisættelse på plejehjem samt at give input til det videre arbejde.

Program:

1. Velkommen og formål
2. Hvordan kan vi arbejde mere med frisættelse på plejehjemmene end, vi gør i dag? Korte oplæg v. plejehjemsledere og fællestillidsrepræsentanter.
3. Gruppedrøftelser om mulighederne for øget frisættelse på plejehjemmene.
4. Opsamling på gruppedrøftelserne i plenum og næste skridt.
5. Afrunding.

Administrationen anbefaler, at Omsorgs- og Sundhedsudvalget drøfter/beslutter, hvordan det videre arbejde med frisættelse på plejehjem skal tilrettelægges med afsæt i temadrøftelsen.

Økonomi/Personaleforhold

En evt. frisættelse vil medføre udgifter til implementering og opfølgning. Den konkrete udgift er ikke afdækket.

Ønskes der oprettelse af lokalplejehjem bør finansiering undersøges nærmere, dog er det muligt at søge puljemidler til modning og understøttelse ifm. oprettelsen.

Kommunikation/Høring/Borgerinddragelse

Sagen sendes i høring i Seniorråd og Handicapråd.

Indstilling

Center for Sundhed og Omsorg indstiller,

at Omsorgs- og Sundhedsudvalget orienteres om frisættelse på plejehjem generelt samt om konkrete frisættende initiativer på plejehjemmene i Helsingør Kommune.

Indstilling

Center for Sundhed og Omsorg indstiller,

at orientering foretages.

Beslutninger Handicaprådet 2026-2029 den 13-04-2026

Handicaprådet henviser til Rådets høringssvar af den 02.12.2025.

Orientering foretaget.

Fraværende:

Bente Slott

Lene Lindberg

Malthe Jacobsen

Bilag

1: Beslutning: Videre proces for frisættelse af kommunale plejehjem i Helsingør Kommune

Fraværende Bente Slott, Lene Lindberg, Malthe Jacobsen

Punkt 8: Orientering: Kommende sager

26/2405

Sagen afgøres i:

Handicaprådet 2026-2029

Sagsfremstilling

1.

På Handicaprådets møde den 09.04.2024 blev det besluttet, at Temamøde omkring Ældre og Handicap rykkes til foråret 2026.

På Handicaprådets møde den 08.10.2025 blev det besluttet at rykke temamødet til efteråret 2026.

Der arbejdes på at finde en fast dato for arrangementet. Pernille Madsen tager en snak med Centerchef Mette Bierbaum.

2.

På Handicaprådets møde den 3. februar blev det drøftet, at der ønskes en orientering om balancen mellem stigninger i overførselsindkomster og stigningerne i huslejen for borgere i paragraf 105 botilbud.

SIBO og Handicaprådets forslag til brugerundersøgelse for det specialiserede voksenområde.

Beskæftigelsesreformens betydning for indsatsen for borgere med forskellige handicap.

Orientering om borgernes brug af og kendskab til tilbuddet om juridisk rådgivning om eventuelle klagesager over den kommunale sagsbehandling.

Indstilling

Formandskabet indstiller,

at der foretages en gennemgang af kommende sager

Beslutninger Handicaprådet 2026-2029 den 13-04-2026

1.

Pernille Madsen informerede om, at hun og Mette Bierbaum har modtaget henvendelse fra Marie Klintorp om et temamøde. Sagen er i gang.

2.

På Handicaprådets møde den 3. februar blev det drøftet, at der ønskes en orientering om balancen mellem stigninger i overførselsindkomster og stigningerne i huslejen for borgere i paragraf 105 botilbud (Almennyttige boliger).

Pernille Madsen informerede om, at det forventes, at der snart vil komme et orienteringspunkt på Handicaprådet om emnet.

3.

SIBO og Handicaprådets forslag til brugerundersøgelse for det specialiserede voksenområde.

Pernille Madsen henviser til referatet fra sidste SBU møde den 4. marts. Hvor udvalget ønskede, at forvaltningen kommer tilbage med en mere målrettet men mindre brugerundersøgelse. Det forventes, at der kommer et punkt på til maj mødet.

4.

Beskæftigelsesreformens betydning for indsatsen for borgere med forskellige handicap.

Der findes endnu ikke lovgivning herom. Centerchef Henrik Dons Christensen fra JBT (Center for job, Borgerservice og teknologi) er bekendt med at Rådet gerne vil høre mere herom.

5.

Orientering om borgernes brug af og kendskab til tilbuddet om juridisk rådgivning om eventuelle klagesager over den kommunale sagsbehandling.

Handicaprådet har modtaget nedenstående information fra juridisk afdeling:

Helsingør Kommunes jurister yder stadig ”anonym rådgivning til borgere”.

Der tilbydes ikke egentlig sagshandling, da der ikke er tale om en borgerrådgiverfunktion.

Henvendelser sker telefonisk, og de kan modtages inden for kommunens åbningstid. Hvis det giver mening ift. henvendelsen, kan borgeren aftale et fysisk møde.

Kommunen modtager 0-2 henvendelser om måneden, og de omfatter typisk rådgivning omkring klagemuligheder til enten klageinstans eller til borgmester/direktion i kommunen.

6.

På Handicaprådets møde mandag den 8. juni 2026, vil nedenstående 2 punkter blive sat på dagsorden:

- Status for Masterplanen på skoleområdet
- Orientering om tabt arbejdsfortjeneste på BUF-området.

Fraværende:

Lene Lindberg

Bente Slott

Marianne Victor Hansen

Malthe Jacobsen

Fraværende Lene Lindberg, Bente Slott, Marianne Victor Hansen, Malthe Jacobsen

Punkt 9: Orientering: Handicaprådets Idéliste

26/2507

Sagen afgøres i:

Handicaprådet 2026-2029

Indledning

På Handicaprådets møde den 07. juni 2023, blev det besluttet, at der fremover skal oprettes et fast punkt på de ordinære møder, der hedder "Handicaprådets Idéliste", som indeholder forslag til ideer fra Rådet.

Sagsfremstilling

Michael Mathiesen og næstformand Jacob Svendsen kommer med et oplæg til et videre forløb for hvordan Handicaprådet kan komme tættere på kunstmiljøet i Helsingør, samt drøfter muligheden for at involvere sagen ifb med Købstadsjubilæet i 2026.

Formand Jacob Svendsen og Michael Mathiesen (C) har haft kontakt til SPUC om bestilling af et kunsthåndværk i anledning af kommunens 600-års jubilæum.

Der har desuden været kontakt til museerne Sebastian Gyrest-Longsig Christensen om et muligt samarbejde.

Beslutninger Handicaprådet 2026-2029 den 13-04-2026

Der er lavet aftale med SPUC v/Louise Manstrup om at lave et stk. kunsthåndværk i forbindelse med kommunens 600 jubilæum, som Handicaprådet betaler for.

Det er planen at Kunsthåndværket skal fremvises i forbindelse med jubilæet. Evt. den 2. juni, hvor købstadsjubilæet bliver fejret. Dette skal aftales nærmere.

Kunsthåndværket kunne efterfølgende blive vist frem på forskellige destinationer i kommunen.

Jacob og Michael arbejder videre med projektet.

Fraværende:

Lene Lindberg

Bente Slott

Marianne Victor Hansen

Malthe Jacobsen

Fraværende Lene Lindberg, Bente Slott, Marianne Victor Hansen, Malthe Jacobsen

Punkt 10: Eventuelt og Meddelelser

26/8205

Sagen afgøres i:

Handicaprådet 2026-2029

Beslutninger Handicaprådet 2026-2029 den 13-04-2026

1.

Pernille informerede om nedenstående:

SIBO har modtaget 100 billetter til Royal Run, som er fordelt.

Derudover har Pernille uddelt 375 Royal Run T-shirts (2025 model) til brugerne.

Der er nu fundet Entreprenør til Bøgehøjgård projektet.

Handicaprådet inviteres til ”første spadestik” mandag 20. april, kl. 08.00 på Bøgehøjgård.

Pernille forventer at modtage nøglerne senest den 1/4/2027.

Camilla Glæsel rykker ud på Bøgehøjgård den. 31. august og kordinere personale m.v.

Der var information om omrokering af stillinger i SIBO-området.

2.

Hans Henrik Spring Nielsen oplyste, at de to gymnaster der drev TEAM-GYM gymnastikholdet i Helsingør, er stoppet.

Der er brug for nye frivillige der kan stå for gymnastikholdet.

Fraværende:

Bente Slott

Lene Lindberg

Marianne Victor Hansen

Malthe Jacobsen

Fraværende Bente Slott, Lene Lindberg, Marianne Victor Hansen, Malthe Jacobsen